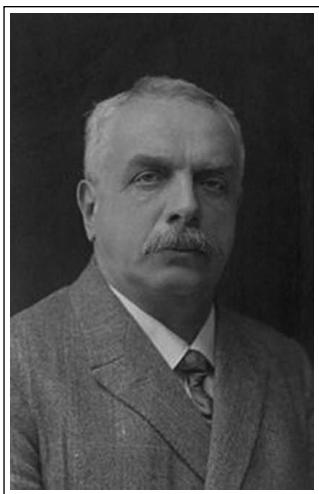

Fran Jaklič

Fran Jaklič – 150

Rojen je bil 6. decembra 1868 v Podgorici v Dobropolju. Od leta 1889 je poučeval na ljubljanskih osnovnih šolah, leta 1893 pa je odšel na šolo Dobropolje, kjer je deloval do leta 1922. Od leta 1908 je bil nadučitelj. Deloval je tudi zunaj šole, v kraju ustanovil posojilnico, hranilnico in izobraževalno društvo. Bil je med ustanovitelji Slomškove družbe, organizacije katoliških učiteljev, in jo vodil 18 let. Družba je leta 1899 začela izdajati svoje glasilo Slovenski učitelj, ki ga je urejal in izdajal med letoma 1900 in 1907, v letih 1913 in 1914 pa je bil sourednik. V listu je objavljala predvsem ocene in kritike literarnih del. Bil je tudi ustanovni član Gospodarske zveze kreditnih in blagovnih zadrug, ki je bil predhodnica Zadružne zveze, in njen tajnik.

Med letoma 1900 in 1907 je bil deželni, od 1907 do 1918 pa tudi državni poslanec.

Pisateljstvo je začel že zelo zgodaj. Svoje povesti je objavljala v Domu in svetu, Ljubljanskem Zvonu, Edinosti, Slovenskem narodu, Rodoljubu in Koledarju Mohorjeve družbe. Napisal je številna leposlovna dela z zgodovinsko tematiko, predvsem o kmečkih uporih, na primer Zadnja na grmadi, V graščinskem jarmu, Peklena svoboda in Ob srebrnem studencu. Pisal je tudi povesti iz kmečkega življenja in opisoval ljudi iz domačih krajev.

Umrli je 31. decembra 1937 v Ljubljani.

Tatjana Hojan

Štefan Kociančič – 200

Bil je jezikoslovec, pisatelj in zgodovinar. Rojen je bil 25. decembra 1818 v Vipavi, umrl pa 9. aprila 1883 v Gorici. Izšolal se je v goriškem semenišču in bil leta 1841 posvečen v duhovnika. Med letoma 1842 in 1846 je bil kaplan v Ločniku, nato pa poklican v goriško bogoslovje. Tam je služboval 36 let, predaval je staro zavezo in semitske jezike. Leta 1875 je bil imenovan za častnega kanonika, 1882 pa je postal ravnatelj goriškega semenišča.

Napisal je številna dela, in sicer versko-nabožna, šolska in vzgojna, zgodovinska in biografska ter jezikoslovna. Pisal je v slovenščini in latinščini. Takoj po začetku službovanja v Gorici leta 1846 je napisal Abecednik za šole po mestih, ki je bil naš prvi abecednik, napisan v gajici. Istega leta mu je dodal tudi Povestice za prvo začetno šolo. Naslednje leto je napisal Vodnikovo Kranjsko pismenost okrajšano za male šole, leta 1852 pa Sto povestic, berilo za otroke.

Pisal je v naš prvi slovenski pedagoški časopis Šolski prijatelj, ki se je leta 1855 preimenoval v Prijatelj. Leta 1853 je v njem objavil Povestnico nove zaveze

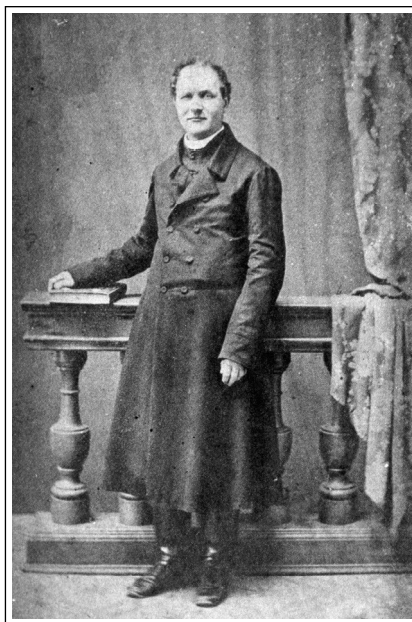
in Zavod gluhonemov v Gorici, leta 1855 pa En žlahtni cedelc je pisan Iz Biljane v Brdih in Pet lejt je že minulo.

Med njegovimi zgodovinskimi deli so najpomembnejša: Marija Cel nad Kanalom, kratek pregled zgodovine te božje poti iz leta 1853, ter zgodovine župnij Kanal, Šempas, Šempeter, Prvačina, Ločnik, Gradiška, Sv. Lucija in Nemški Rut, ki jih je objavljala leta 1882.

Med biografijami sta zanimivi o Valentinu Staniču in pesniku Mateju Hladniku. Že v gimnaziji se je navdušil nad hebrejščino, se je naučil in napisal tudi nekaj pesmi v hebrejščini, med njimi tudi na čast nadškofu Andreju Gollmayru ob posvečenju. Obvladal je 16 jezikov. Med njegovimi jezikoslovnimi deli je najpomembnejša hebrejska slovnica za njegove učence, ki je izšla leta 1853 in nato še v popravljeni izdaji leta 1860. Veliko njegovih jezikoslovnih del je ostalo v rokopisu.

Pisal je med drugim tudi v goriški Glas, Besednik, Zgodnjo Danico, Kres, Koledar Mohorjeve družbe in Cvetnik, berilo za slovensko mladino.

Tatjana Hojan

Štefan Kociančič

Janez Verbic – 250

Rojen je bil 24. junija 1768 v Trebnjem. Na Dunaju je študiral medicino in promoviral leta 1792. Tam se je izpopolnjeval tudi v živinozdravniški stroki na zavodu za veterino. Po opravljenem pisnem izpitu na Dunaju in ustnem v Ljubljani je bil imenovan za učitelja veterine na medikokirurškem liceju v Ljubljani. Ta zavod je bil ustanovljen leta 1792 za izobraževanje kirurgov, ukinjen pa z novo šolsko reformo leta 1848. Teoretični del pouka je potekal v stavbi liceja, praktični pa v Civilni bolnici. Verbic je na njem od leta 1809 predaval tudi sodno medicino, od leta 1813 pa še nauk o prvi pomoči. Po odhodu Francozov iz Ljubljane je do leta 1815 prevzel tudi pouk anatomije. Upokojil se je leta 1840.

Najbolj znano njegovo delo je opis vrelcev v Beli pri Jezerskem. Delo je izšlo leta 1825 v Ljubljani v založbi in tiskarni Kleinmayr z naslovom *Physisch-chemische und medicinische Beschreibung der Sauerbrunnen in Fellathale in Kärnten*.

Umrli je 2. februarja 1849 v Ljubljani.

Tatjana Hojan